

Redutten på Skriverøa

Redutt: Et lite innelukket skanseverk

Karl XII

Under Karl XIIIs angrep på Fredriksten festning i 1718, arbeidet de svenske styrkene for å få kontroll over Iddefjorden. Innseilingen gjennom Svinesund var sperret med skanser både på norsk og svensk side.

Iddefjorden

Karl XII planla en båttransport over land fra Strömstad til Pilegården tvers overfor Skriverøa. 12 større og mindre båter ble fraktet 25 kilometer over land og innsjøer – et forferdelig slit for opp til 800 soldater. Året før hadde Tordenskjold innledet en tilsvarende transport av norsk krigsfartøy fra Røsneskilen til Knivsvø. For å overvåke de svenske bevegelsene ble det opprettet en «Brandvakt» på Skriverøa.

Redutten på Skriverøa

I slutten av juli 1718 ble det utkommandert 200 norske soldater til Skriverøa og 235 mann til å behandle flåten. I løpet av noen få dager ble det kastet opp en *firkantet jordskanse* med tre kanonbatterier. Fra Fredriksten festning ble det utlevert følgende skyts: 4 stk 18 punds kanoner, 2 stk. 12 punds kanoner. 1 metallmørser. Fra Fredrikstad festning ble det overført: 4 stk. 6 punds metallfeltkanoner. (kanon = jernkanon, metallkanon = bronsekanon, mørser = kanon som skyter granater/bomber).

Pilegården skanse

De svenske styrkene bygget en skanse på Pilegården og aktiviserte krigsfartøyene som ble angrepet av den norske galeien Achilles og to sjalupper. Nordmennene ble beskyttet av 12 punds kanoner fra Pilegården skanse. På svensk side ble det også bygget et titalls prammer av lær og blikk både ved Pilegården, Krokstrand, Blomsholm og i Strömstad.

Den norske retretten

Natta mellom 9. og 10. august ble batteriene montert på Skriverøa. For å avlede svenskenes oppmerksomhet ble det «demonstrert» ved Svinesund. På avtalt signalkudd fra Rørbekk skanse ble det åpnet ild fra Skriverøa. Innen kl. 8 formiddag hadde det blitt skutt 218 stk. 18 punds, 128 stk. 12 punds og 125 stk. 6 punds kanonkuler og kastet 3 granater. I tillegg kom krigsfartøyenes beskytning. Generalitetet fikk det inntrykk at ilden var virkningsløs og besluttet å rømme redutten på Skriverøa – mot Landsbergs protester. Natt til 11. august 1718 ble alt skyts ført bort – til svenskenes store forundring. Antagelig var også grunnen til retretten at stor svensk tropestyrke var på vei fra Bokerød mot Iddeletta.

Oppmarsjen mot Fredriksten

De svenske fartøyene kontrollerte nå Iddefjorden helt inn til Eskeviklandet der et nytt kanonbatteri ble anlagt. Karl XII satte sine styrker i land i Torpebukta og oppmarsjen mot Fredriksten festning var begynt!

Svein Norheim